

Statenbrief

Datum

23 juni 2020

Zaaknummer

2020-003635

Inlichtingen

Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad

1 van 7

Onderwerp

Provinciale aanpak COVID-19

Portefeuillehouder

Jan Markink

Ambitie en thema

Alle

Doel van deze brief

Gedeputeerde Staten verzoeken Provinciale Staten om:
de inhoud van deze brief voor kennisgeving aan te nemen (informatieplicht)

1 Inhoud voorstel (beoogd resultaat/doel)

Hierbij informeren wij u over de provinciale aanpak van COVID-19 zoals u heeft besloten op 27 mei jl. (PS2020-321). Op basis van het kader dat u ons heeft gegeven laten we zien welke maatregelen we tot nu toe hebben genomen en specifiek voor de fase van overbrugging. Ook geven we een doorkijk naar de fase van herstel.

2 Aanleiding

De impact van COVID-19 is ongekend groot voor onze economie en samenleving. Nu de eerste fase van de uitbraak voorbij lijkt worden de effecten van de contactbeperkende maatregelen steeds verder duidelijk. Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht dit jaar een krimp van 6% van de economie en een stijging van 3% volgend jaar. De werkloosheid gaat volgens het CPB verdubbelen naar 7% in 2021. De onzekerheden blijven daarbij groot en het hangt af van een eventuele tweede infectiegolf van het virus. In bijlage 1 vindt u een samenvatting van de basisraming van juni met de genoemde onzekerheden. We houden actief de vinger aan de pols via de Gelderse Impactmonitor hoe de crisis zich verder ontwikkelt en wat dat voor ons betekent.

De bredere context van onze aanpak beschreven we in de Statenbrief van eind mei (PS2020-321) en in het samenvattend beeld van de Perspectiefnota (PS2020-372). We varen op zicht en willen koers houden. In bijlage 2 treft u een overzicht aan van alle maatregelen tot nu toe. In deze brief zoomen we in op de maatregelen voor de overbruggingsfase. We laten zien welke maatregelen we hebben

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

Datum

23 juni 2020

Zaaknummer

2020-003635

Blad

2 van 7

genomen en welke we nog voorzien. Ook geven we een doorkijk naar de fase van herstel, het overleg en de communicatie met partners waaronder het Rijk.

3 Bestaand beleid c.q. kader

De provinciale aanpak van COVID-19 is verwoord in een drietal Statenbrieven (PS2020-198, 237 en 321). U heeft in de vergadering van 27 mei het kader vastgesteld. Vooruitlopend op de vaststelling van de beschikbaarstelling van € 50 miljoen in de Perspectiefnota 2021 (PS2020-372), heeft u besloten Gedeputeerde Staten toestemming te verlenen al uitgaven te doen. Ook heeft u Gedeputeerde Staten opdracht gegeven om bij de behandeling van de Perspectiefnota 2021 hierover te rapporteren. Dit zullen wij doen in het Vervolgvoorstel bij de Perspectiefnota dat u nog van ons ontvangt. Via deze Statenbrief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen en stappen die wij al hebben gezet. Zo houdt u zicht op de voortgang en de maatregelen die wij in dit kader nemen.

Zoals in de aanpak verwoord werken we aan de hand van drie fasen:

- 1) Acute hulp bieden, tot aan de zomer
- 2) Overbruggen, gekoppeld aan de duur en uitwerking van de COVID-19 contactbeperkende maatregelen
- 3) Herstellen, gericht op de periode en het verloop van de recessie

Deze fasering geeft houvast voor de verdere stappen en maatregelen. Het zijn geen vaste tijdstippen die aangeven wanneer de overbrugging klaar is of de recessie voorbij. We kunnen dat niet voorspellen en de impact en duur verschillen ook per sector. We hebben keuzes te maken die telkens om nadere afwegingen vragen op basis van onze uitgangspunten en het afwegingskader. Op die manier blijven wij flexibel en wendbaar in deze situatie waar continu nieuwe ontwikkelingen en vragen van partners op ons afkomen. Ook voor de fase van overbrugging is het essentieel om snel en slagvaardig maatregelen te kunnen nemen. We lichten de overbruggingsmaatregelen hieronder toe.

Overbruggingsmaatregelen

Wij vinden het belangrijk dat overbruggingsmaatregelen gericht zijn op het overbruggen van de periode van de COVID-maatregelen. We willen daarmee de basis voor herstel zo goed mogelijk in stand houden naar de toekomst. Het zijn tijdelijke maatregelen die specifiek de effecten van de contactbeperkende maatregelen verzachten voor die partijen en activiteiten die van waarde zijn voor de Gelderse samenleving, noodzakelijk voor het behalen van de doelen uit het Coalitieakkoord en die levensvatbaar zijn na de overbruggingsfase.

We hebben in beeld welke werkvelden en sectoren die relevant zijn voor onze ambities in het Coalitieakkoord en Gaan voor Gaaf het meest en langst worden geraakt door de beperkingen van de COVID-maatregelen. Afwachten leidt hier tot ongewenste en deels onherstelbare schade. Dit zijn:

Datum

23 juni 2020

Zaaknummer

2020-003635

Blad

3 van 7

- Werkvelden waar partners direct worden gehinderd in hun economische activiteiten door de COVID-maatregelen:
  - Recreatie & Toerisme (R&T)
  - Cultuursector voor zover afhankelijk van bezoekersinkomsten
  - Natuur en landgoederen voor zover afhankelijk van bezoekersinkomsten
  - Sport en evenementen
  - OV
- Sectoren binnen het economische beleid, relevant voor de economische structuur en daarmee basis voor economisch herstel
  - (Maak)-industrie
  - Agrofood/voedingsmiddelen
  - Innovatieclusters Food, Health en Energy
  - Bouw en infra, installatiebranche
- Werkvelden die onder druk staan door de beperkingen van de COVID-maatregelen
  - Gemeentelijke partners worden geconfronteerd met veel extra werk en uitgaven en zien hun financiële positie verslechteren
  - Maatschappelijke instellingen relevant voor provinciale doelen

Uitwerking overbruggingsmaatregelen

Voor te nemen overbruggingsmaatregelen kijken we als eerste naar de ambities van het Coalitieakkoord en de Omgevingsvisie. Bedrijven en instellingen die willen innoveren, nieuwe concepten ontwikkelen en zich creatief tonen willen wij hierbij zeker ondersteunen. De steun die wij voor ons zien is breed. Het gaat uitdrukkelijk niet alleen om middelen, maar ook om samenwerking, uitwisselen van kennis en expertise. We willen ruimte voor creativiteit bieden. Als wij bepaalde besluiten moeten versnellen, bijvoorbeeld voor goedkeuring van initiatieven die helpen deze crisis op te lossen, doen wij dat. Vanuit de ontwikkeling van de COVID-crisis hebben de volgende provinciale overbruggingsmaatregelen dan het meest effect. In hoofdlijnen:

- Economie
  - Ondernemers steunen bij crisis én voorbereiding voor business 'daarna' (organiserend vermogen, samenwerking)
  - Arbeidsmarktbeleid snel aanpassen → voorbereiden op situatie met hoge werkloosheid
- Cultuur
  - Lange overbrugging → sanering voorkomen
  - Ondernemerschap en organiserend vermogen versterken
  - Maatregelen voor directe steun aan instellingen
- Recreatie & Toerisme
  - Ondernemers steunen door organiserend vermogen te versterken
  - Lange overbrugging → sanering voorkomen
  - Maatregelen voor directe steun die verder gaan dan alleen randvoorwaarden
- OV

Datum

23 juni 2020

Zaaknummer

2020-003635

Blad

4 van 7

- Omgaan met lage bezettingsgraad en extra maatregelen → bijzonderheid, Gelderland is niet opbrengstverantwoordelijk
- Bestuurskracht
  - Versterken strategische capaciteit regio's en gemeenten en het verder inhoud geven aan partnerschap op inhoudelijke thema's.

In bijlage 2 staan alle genomen maatregelen uit de fase van acute noodhulp en overbrugging op een rij. Voor enkele onderwerpen in de overbruggingsfase heeft u ook separate Statenbrieven ontvangen waarin we u specifiek informeren over de aanleiding, het proces en de gevolgen van de betreffende onderzoeken en/of maatregelen. Dit betreft de volgende onderwerpen:

- Openbaar vervoer - garantstelling voor de Valleilijn (PS2020-365)
- Cultuur en erfgoed - overbruggingsmaatregelen (PS2020-418)
- Economie - kapitaalmarktonderzoek (PS2020-413)

We verwachten nog voor het zomerreces overbruggingsmaatregelen te nemen op het gebied van:

- Arbeidsmarkt
- Binnensteden en dorpskernen
- Strategische ondersteuning gemeenten
- Gelderland herdenkt
- Landbouw/Agrifood
- Sport
- Dorpshuizen en gemeenschapsvoorzieningen

Ook bij deze werkvelden zien we de noodzaak om overbruggingsmaatregelen te nemen om uiteindelijk herstel mogelijk te maken. Mogelijk zijn er nog meer gebieden waar overbruggingsmaatregelen nodig zijn. Wij blijven vanuit uw kader voor de overbruggingsmaatregelen de focus leggen op de sectoren en werkvelden, die het hardst en het langst geraakt worden door de beperkingen van de COVID-maatregelen.

Doorkijk naar de fase van herstel

We vinden het belangrijk herstelmaatregelen te richten op economisch en maatschappelijk herstel om uit de recessie te komen die door de COVID-crisis is veroorzaakt. We gaan provinciale programma's gericht op structurele versterking van Gelderland aanpassen en aanvullen.

In dit verband kijken we ook naar hoe deze crisis zich verhoudt tot de vorige. Het verschil is dat de vorige crisis voortkwam uit de problemen in de financiële sector en deze crisis voortkomt uit de uitbraak van het coronavirus. Dat leidt tot andere effecten en andere sectoren die geraakt worden.

Datum

23 juni 2020

Zaaknummer

2020-003635

Blad

5 van 7

Het conjuncturele effect is vergelijkbaar. Er is sprake van een economische krimp en dit raakt onze maatschappelijke en economische structuur. Crises zijn echter geen tweelingen. Ze hebben altijd weer andere oorzaken en kenmerken. Sommige sectoren zullen daarom meer geraakt worden dan andere en/of eerder opveren. Of er sprake is van blijvende effecten is nu nog niet goed aan te geven. In de aanpak richting herstel naar de toekomst nemen we de lessen van de vorige crisisaanpak mee, in de wetenschap dat iedere crisis zijn eigen oorzaken en kenmerken heeft. Daarom maken we ook een analyse van de Impactmonitor en voeren we overleg met onze partners in de verschillende regio's.

Betrekken van partners

Juist in deze bijzondere situatie vinden wij het belangrijk om samen met onze partners op te trekken en helder te houden waar wij ons op richten. Rijk, gemeenten en veiligheidsregio's staan centraal voor onze gezondheid en de openbare orde. Als provincie richten we ons vooral op de maatschappelijke en economische impact voor nu en de komende jaren. Zoals aangegeven in Statenbrief van eind mei (PS2020-321) benutten we bestaande structuren en doen we dit gebiedsgericht, ook richting de fase van herstel straks. Zo zijn wij in gesprek met onze partners in de gebiedsagenda's over de impact van de COVID-crisis op deze agenda's en de gezamenlijke acties in vooral de herstelfase. Verder zijn wij intensief in gesprek met de cultuursector, hebben wij met stakeholders een tijdelijke Taskforce Recreatie en Toerisme gevormd en overleggen we met onze triple-helix partners (onderwijs, kennisinstellingen en ondernemers) in de verschillende branches.

Overleg met Rijk, EU en decentrale overheden

Gemeenten, provincies en waterschappen voelen de financiële gevolgen van de corona-crisis. We willen samenwerken als één overheid. Deze crisis vraagt een gezamenlijke aanpak. We zien dat de fasering die wij in Gelderland hanteren ook door anderen wordt gevolgd. Dit helpt in de samenwerking en afstemming met de EU, het kabinet en de decentrale overheden. We richten onze lobby vanuit de Gelderse belangen op Den Haag en Brussel. In IPO-verband voeren we overleg bijvoorbeeld over de compensatie die overheden kunnen verwachten en hoe we als provincies kunnen investeren in de toekomst samen met andere partijen, ook met het oog op de verkiezingen in 2021.

Vanuit wederkerig en passend partnerschap willen wij naast de gemeenten staan en met hen en de VNG Gelderland onderzoeken waar we samen kunnen optrekken en tegelijkertijd de bestuurskracht kunnen helpen versterken. Zie de Statenbrief over Vitaal Openbaar Bestuur (PS2020-244). Specifiek naar aanleiding van vragen en signalen van onze gemeenten hebben wij op 10 juni een brief gestuurd naar het ministerie van BZK. In deze brief (zie bijlage 3 en 4) hebben wij de minister geïnformeerd over de situatie onder de Gelderse gemeenten en haar opgeroepen samen op te trekken (één overheid) in de herstelfase. Ook hebben wij de minister in overweging gegeven zich te bezinnen op de verdeling in het gemeentefonds, met meer aandacht voor de niet-stedelijke gebieden.

Datum

23 juni 2020

Zaaknummer

2020-003635

Blad

6 van 7

Communicatie

Sinds maart jl. worden de kanalen van provincie Gelderland volop ingezet om de COVID-informatie onder de aandacht te brengen van inwoners, professionals, ondernemers, instellingen, overheden en andere partners. Denk onder andere aan: de persoonlijke contacten, de frequente overleggen, de website voor nieuwsberichten, de Gelderse Impactmonitor, persberichten en de speciaal ingerichte COVID-pagina op de website, ons Platform Sprekend Gelderland en de sociale media als Twitter, LinkedIn en Facebook. In bijlage 5 ziet u een overzicht van de externe communicatie.

4 Argumenten/afwegingen/risico's

Zoals benoemd in de fasering gaat het om sturen in onzekerheid. We varen op zicht. Met de beoogde fasering trachten wij de dynamiek in deze crisis zo goed mogelijk tegemoet te treden en tegelijkertijd koers te houden op de realisatie van onze ambities. De omstandigheden van de 1,5 meter samenleving hebben gevolgen voor de wijze waarop wij de participatie met onze partners en inwoners kunnen vormgeven. Met veelvuldige digitale overleggen, communicatie, monitoring en peiling onder inwoners en ondernemers proberen wij dit zo goed mogelijk te doen.

5 Financiële consequenties

De beschikbaarstelling van € 50 miljoen is opgenomen in de Perspectiefnota (PS2020-372). In het Vervolgvoorstel voor de Perspectiefnota, dat u nog van ons ontvangt, geven we aan welke bedragen ten laste van dat budget aan overbruggingsmaatregelen zijn genomen.

Voor de acute fase heeft u bij het Tussendocument € 10 miljoen beschikbaar gesteld. Het aantal vragen in de acute fase droogt op, wat in de rede ligt gezien de versoepeling van de COVID-maatregelen. Daarom zullen wij u voorstellen de resterende middelen uit fase 1 (ca. € 1 mln., zie bijlage) bij de Perspectiefnota toe te voegen aan de middelen voor de fase van overbrugging.

De periode van overbrugging kan voor de ene sector langer duren dan de andere. We houden er rekening mee dat mogelijk er een deel van de voorgenomen bestedingen ter overbrugging door de COVID-crisis nog niet, of juist later, uitgegeven gaan worden. Dit hangt onder meer af van de duur van de overbrugging. Bij de Najaarsnota wordt dit in beeld gebracht.

6 Proces en evaluatie

Vanuit het door u gegeven kader voor de Provinciale aanpak COVID-19 werken we maatregelen uit die aansluiten op de dynamiek in verschillende delen van de economie en samenleving. De Gelderse Impactmonitor zal ook in de zomer verschijnen om de vinger aan de pols te houden hoe de COVID-

Datum

23 juni 2020

Zaaknummer

2020-003635

Blad

7 van 7

crisis zich ontwikkelt. Na de zomer toetsen we een tweede reeks beelden vanuit de Impactmonitor COVID-19 op Gelderse samenleving en komen we bij u terug.

Zoals aangegeven in de Perspectiefnota vragen maatregelen met betrekking tot stikstof en COVID-19 passend bij herstel waarschijnlijk de inzet van additionele middelen naast de middelen uit het Coalitieakkoord. Hiervoor komen wij na de zomer bij u terug en werken dit uit in de Begroting van 2021. Normaal gesproken maken we medio 2021 tussentijds de balans op via de Midterm Review. We kijken of we dat, gezien de uitzonderlijke omstandigheden waarin we ons bevinden, eerder of anders zouden moeten doen.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Jan Markink - plv. Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst - secretaris

Bijlagen:

1. CPB-juniraming
2. Overzicht van maatregelen aanpak COVID-19 tot nu toe
3. Brief aan BZK over de positie van Gelderse gemeenten
4. Overzicht gemeenten behorende bij brief aan BZK
5. Overzicht externe communicatie